

God ekonomisk hushållning på gott och ont

God ekonomisk hushållning skall alla kommuner sträva efter att uppnå. Studier visar emellertid att vägarna framåt kan variera, liksom resultatet. Frågorna inom detta tema är många. Hur kan det t.ex. komma sig att kommuner med tillsynes likartade förutsättningar lyckas med denna strävan i så varierande grad. Vilken roll har den organisatoriska kapaciteten och hur kan denna kapacitet beskrivas. Förmågan till anpassning och att skapa en helhetssyn lyfts fram som viktiga förmågor till god ekonomisk hushållning, men hur skapas och vidmakthålls dessa? Vilka uppenbara nackdelar har kommunernas strävan efter god ekonomisk hushållning givet det uppdrag man har gentemot invånarna? Finns det något ont i god ekonomisk hushållning?

Ambitionen med nedanstående projekt är att åtminstone försöka besvara några av ovanstående breda temafrågor. Vilka ”faktorer”, såsom organisatorisk kapacitet, verksamhetsmässiga förutsättningar, anpassning, helhetssyn, uppdraget, är viktiga för att lyckas och vilka kan ställa till det?

Projekt: Framgångsfaktorer för god ekonomisk hushållning

Svenska kommuner har olika bra ekonomi. Vad kan kommunerna själva göra åt sin ekonomi? Olika studier har närmast sig frågan och lämnat olika bidrag till förståelsen av varför kommuner presterar olika trots att de ekonomiska förutsättningar som kommunen arbetar med är utjämnade. Frågan är dock fortfarande obesvarad - varför kan vissa kommuner ge sina medborgare mer för pengarna än andra?

I slutet av 1990-talet studerade en amerikansk forskare, Jim Collins, varför vissa företag var enastående och andra lågpresterande. Han fann att vissa företag kunde skapa och upprätthålla en överlägsen lönsamhet under mer än femton år. Resultaten visade att långvarigt framgångsrika företag alla präglas av disciplin, där människor, tankar och handlingar samverkar målmedvetet och långsiktigt. Studien prövar Collins resultat och förklaringsmodell kan ge motsvarande förklaringar till framgång i svenska kommuner.

Projektet är uppdelat i två delstudier och inriktar sig på 'mindre' kommuner (< 50 000 invånare). Delstudie 1 utgörs av fallstudier av fem par av direkt jämförbara kommuner som uppvisar tydliga skillnader i ekonomiska resultat över flera år.

I delstudie 2 utvecklas en enkät baserat på resultaten från delstudie 1. Enkäten skickas ut till deltagande kommuner i kommunforskningsprogrammet under 2012. Ambitionen med enkäten är att möjliggöra en kvalitativ bild över deltagande kommuners potential till att lyckas med god ekonomisk hushållning.

Temaansvarig: Ulf Ramberg, KEFU

Vid frågor kontakta temaansvarig via e-post: ulf.ramberg@fel.lu.se